

Täysistunto

Torstai 28.9.2017 klo 16.00—17.38

2.1. Suullinen kysymys työttömyydestä (Sanna Marin sd)

Suullinen kysymys SKT 121/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Marin.

Keskustelu

16.01 **Sanna Marin sd:** Arvoisa puhemies! Orastavasta talouskasvusta ja työllisyystilanteen kohenemisesta huolimatta työttömyys on edelleen iso ongelma Suomessa. Kun tarkastelemme työttömyyttä ei vain tilastollisena kysymyksenä vaan työttömien ihmisten, erilaisissa elämäntilanteissa elävien yksilöiden tasolla, ei kuva ole niin valoisa kuin hallituspuolueiden ministerit ja kansanedustajat antavat ymmärtää.

Tällä hallituskaudella työttömien ihmisten asemaa on heikennetty monin tavoin ja heidän ahdinkonsa on syventynyt. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan kestoa on lyhennetty merkittävästi ja korotusosia on poistettu. Työttömyysturvaa on heikennetty myös indeksileikkausten ja jäädytyksen myötä. Lisäksi yleisen asumistuen tasoa ollaan jälleen heikentämässä. Viimeisimpänä heikennyksenä on hallituksen ajama työttömyysturvan aktiivimalli, joka lisää byrokratiaa ja heikentää työttömien toimeentuloa. Kysynkin työministeri Lindströmiltä: miksi hallitus jatkuvasti niin puheissa kuin teoissa syyllistää työttömiä ihmisiä siitä, etteivät he ole työssä, vaikka työttömyys johtuu ennen kaikkea [Puhemies koputtaa] avoimien työpaikkojen puutteesta ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmista?

16.02 **Työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Marin, nyt te syyllistätte hallitusta syyllistämisestä. Minä en ainakaan koskaan, eikä tämä hallitus, ole syyllistänyt yhtään työtöntä ihmistä hänen omasta asemastaan. Päinvastoin, me olemme kantaneet huolta. Me olemme tehneet monia tiukennuksia, kuten sanoitte, ja me olemme myöntäneet ääneen täällä, että olemme tehneet tiukennuksia, leikkauksia ja kiristyksiä. Minä olen sanonut sen ääneen ja tunnustan, mutta samaan hengenvetoon: Me olemme käynnistäneet muun muassa kolmen kuukauden välein tapahtuvat haastattelut, jotka aluksi tuomittiin ja joita pidettiin aivan mahdottomina, että tästä ei tule mitään. Mitä on tapahtunut? Nyt positiivista palautetta tulee kentältä, TE-toimistoista, että nämä oikeasti toimivat paitsi työttömien aseman kannalta myös näitten paljon puhuttujen tilastojen kannalta. Me tiedämme nykyään paremmin, ketkä oikeasti ovat työttöminä ja ketkä eivät. Eli tässä aina unohtuu tämä, että näitten tiukennuksien takana on myös positiivisia seikkoja.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2017 vp

16.03 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun mielestäni on työttömien ihmisten syyllistämistä se, että tehdään sellaisia uudistuksia, jotka nimenomaan iskevät työttömien ihmisten toimeentuloon ja heikentävät heidän asemaansa. Työttömät ihmiset eivät ole vain numeroita, he ovat ihmisiä. He ovat yksin asuvia, he ovat lapsiperheiden arkea eläviä, he ovat itsenäistä elämäänsä aloittavia nuoria, ja he ovat ihmisiä, joilla on jo työuraa ja elämäkokemusta takana. Nordean ekonomisti Olli Kärkkäisen tekemän tuoreen selvityksen mukaan eri väestöryhmiä tarkastellessa kaikista eniten — siis kaikista eniten — tällä hallituskaudella menettävät opiskelijat ja työttömät. Pienituloisimpien työttömien tulot supistuvat jopa lähes 140 euroa vuodessa. Muutos viime hallituskauteen on merkittävä.

Hallitus on lisäksi rajannut työttömien ihmisten palveluita esimerkiksi rajaamalla päivähoitoa juuri työttömien lapsilta. Yli 100 000 lasta elääkin perheissä, joista valtaosa on työttömien perheitä ja nämä perheet ovat köyhiä. [Puhemies koputtaa] Valtiovarainministeri ja pääministerin sijainen Petteri Orpo: Miksi leikkaatte näiden perheiden toimeentuloa ja näiden perheiden lasten palveluita esimerkiksi päivähoito-oikeutta rajaamalla? Miksi kuritatte nimenomaan työttömien lapsia? [Eero Heinäluoma: Ja koska lopetatte sen?]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeriäitiöstä ministeri Orpo.

16.05 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan sanoa sen, että kyllä lukemattomille suomalaisille työttömille on hallituksen toimista ja niiden ansiosta tullut se hyvä tilanne, että he ovat saaneet töitä. Meillä on tälläkin hetkellä noin 40 000 työpaikkaa avoimena. Se johtuu siitä, että Suomen talous kasvaa, vienti vetää, mahdollisuuksia päästä työelämään syntyy. 20 000 pitkäaikaistyöttöä vähemmän. Tämä on paras ja tehokkain keino auttaa työttömiä ihmisiä, poistaa eriarvoisuutta tästä yhteiskunnasta.

Ja kun otitte esille lapsiperheisiin liittyviä asioita, niin toivon, että tässä litaniassa mainitsisitte myöskin sen, että noin 7 000 perhettä on vapautettu kokonaan varhaiskasvatusmaksuista ja maksuja on alennettu merkittäväällä tavalla pieni- ja keskituloisilta. Tämä hallitus panostaa perhepolitiikkaan aloittamalla perhevapaaudistuksen. Eli paljon hyvää tahtuu, ja olisi kohtuullista joskus se mainita.

16.06 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyisin ministeri Lindströmltä: Miten teidän mielestänne sopii tässä aktiivimallissa yhteen se ajatus, että jos työtön ei löydä itsellensä työpaikkaa tai hän ei löydä itsellensä aktiivitoimia, niin hänen työttömyysturvansa leikataan? Eli työttömällä on velvollisuus löytää itsellensä työtä tai aktiivitoimi, mutta hän ei itse päättää näistä asioista kummastakaan. Se on työnantaja, joka päättää, kenet ottaa töihin. Se on TE-hallinto ja kunta, joka ohjaa näihin aktiivipoliittisiin toimiin, jolloin itse asiassa työtön ei voi vaikuttaa siihen, leikataanko hänen työttömyysturvaansa.

Olen iloinen siitä, että työllisyydessä on tapahtunut positiivista kehitystä. Mutta kysyisin ministeri Orpolta: mihin perustuu tämä 20 000 pitkäaikaistyöttömyyden alenemassa? Koska itse asiassa tilastot näyttävät, että meillä on vain 7 000 ihmistä enemmän töissä, ja ne näyttävät myös sen, että valtaosa pitkäaikaistyöttömyydestä, näistä ihmisistä, on siirtynyt jonnekin muualle kuin työelämään: eläkkeelle, pois työvoimasta tai jonnekin muualle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2017 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kysymyksen sisältö mielestäni ohjautuu ministeri Lindströmille.

16.07 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin tästä aktiivimallista. Meidän tehtävämme on toimia niin, että niitä palveluja työttömille on, jotta he eivät joudu minkään sanktiouhan alle sen takia, että meillä ei ole palveluja, jollei niitä työpaikkoja ole. Se on meidän tehtävämme järjestää. [Tarja Filatovin välihuuto]

Mitä tulee tähän pitkäaikaistyöttömyyteen, niin näistä tilastoista keskustellaan monesti. On TEMin tilastot, on Tilastokeskuksen tilastot. Niissä on tiettyjä eroja. Pitkäaikaistyöttömyys on laskenut noin 102 000 henkilöön. Eli 25 500 on vähemmän ihmisiä pitkäaikaistyöttömänä kuin vuotta aiemmin. [Paavo Arhinmäen välihuuto] — Totta kai, siellä on heitä työssä, mutta myös erilaisissa työvoimapolitiittisissa palveluissa. Ei pelkästään työssä, vaan työvoimapolitiittisissa palveluissa.

Tämä muutos liittyy vahvasti nimenomaan tähän alkuperäiseen kysymykseen — kun viittasin näihin työttömien haastatteluihin — haastattelujen vaikutuksesta. Voidaan sanoa, että sillä on merkitystä myös tähän pitkäaikaistyöttömyyteen. Ehkä sen verran vielä, sivittäkseni kaikkia: [Puhemies koputtaa] TEMin rakennetyöttömyyden määritelmään kuuluvat pitkäaikaistyöttömien lisäksi myös rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Tästä työttömyyden teemasta näyttäisi olevan kaksi kysymystä. Esitän, että keskustelu käydään niitten molempien kysymysten tiimoilta ja vähän enemmän aikaa uhrataan tälle teemalle.